

14. cvičení z M1035, podzim 2022

Příklad 1. Uvažujme jednoduchou chemickou reakci $A + B \rightarrow C$. Koncentrace $z(t)$ látky C se v průběhu reakce postupně mění podle diferenciální rovnice

$$z' = k(z - a)(z - a), \quad z(0) = 0.$$

Vyřešte tuto rovnici a načrtněte graf funkce $z(t)$ pro $t \geq 0$.

Řešení. $z(t) = \frac{a^2 kt}{akt+1}$ □

Příklad 2. Logistická diferenciální rovnice pro růst populace je

$$P' = kP \left(1 - \frac{P}{K} \right), \quad P(0) = P_0.$$

Vyřešte ji a nakreslete křivky, které jsou jejími řešeními pro různé počáteční hodnoty. (Tato rovnice je modifikací rovnice $P' = kP$, která říká, že když populace dosáhne hodnoty K , přestane růst.)

Řešení. $P(t) = \frac{KAe^{kt}}{1+ Ae^{kt}}$, $A = \frac{K-P_0}{P_0}$. □

Příklad 3. Zjistěte, zda je funkce řešením dané diferenciální rovnice:

a) $y(t) = e^{-t} + t e^{-t}$, $y'' + 2y' + y = 0$,

b) $y(x) = \frac{1}{\sqrt{c-x^2}}$, $y' = xy^3$,

c) $y = \frac{1+Ce^t}{1-Ce^t}$, $y' = \frac{1}{2}(y^2 - 1)$.

Příklad 4. Řešte rovnice se separovanými proměnnými a v rovině se pokuste nakreslete grafy těchto řešení:

a) $2y - x^3 y' = 0$. Všimněte si, že $y(x) \equiv 0$ je řešení.

b) $1 + y^2 + xy y' = 0$,

c) $xy y' = 1 - x^2$,

Řešení. (a) $y(x) = C e^{-1/x^2}$

(b) $C = (y^2 + 1)x^2$

(c) $y^2 = -x^2 + 2 \ln |x| + C$ □

Příklad 5. Řešte dané počáteční úlohy:

a) $xy' + y = y^2$, $y(-1) = \frac{1}{2}$. Všimněte si, že $y(x) \equiv 0$ a $y(x) \equiv 1$ jsou řešení a že pro $x = 0$ a $y = 0$ nebo $y = 1$ může být derivace $y'(0)$ jakákoliv.

b) $\sin y \cos x dy = \cos y \sin x dx$, $y(0) = \frac{\pi}{4}$,

c) $2(1 + e^x)yy' = e^x$, $y(0) = 0$.

Řešení. (a) $y = \frac{1}{1-x}$.

(b) $\sqrt{2} \cos y = \cos x$.

(c) $y^2 = \ln\left(\frac{e^x+1}{2}\right)$. □

Příklad 6. Spočítejte nevlastní integrály:

- a) $\int_0^{\infty} \frac{dx}{1+x^2},$
- b) $\int_1^{\infty} \frac{dx}{\sqrt[3]{x}},$
- c) $\int_1^{\infty} \frac{dx}{x^3},$
- d) $\int_{-1}^1 \ln|x|,$
- e) $\int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{1-x}},$
- f) $\int_0^1 \frac{dx}{x^3},$
- g) $\int_0^{\infty} e^{-x} \sin x.$